

# ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

## 17.04.2025 г.

### *Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите*

#### АИКБ

##### **✓ Румен Радев взе участие в официалната церемония по връчването на годишните журналистически награди на АБА**

Председателят на УС на АИКБ Румен Радев взе участие в официалната церемония по връчването на годишните журналистически награди на Асоциацията на българските авиокомпани.

Той връчи приза за коректно отразяване на авиационната тематика на отдел „Репортери“ на Българска телеграфна агенция с ръководител Екатерина Панова.

Преди церемонията Асоциацията на българските авиокомпани направи обзор на състоянието на гражданската ни авиация през 2024 г. и тенденциите за развитие и новите нови предизвикателства пред нея.

##### **✓ АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ, ПРОВЕДЕНО ОТ АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

В периода 7-11 април 2025 г, Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) проведе анкетно проучване за ефектите от обявените санкции върху българските предприятия - членове на АИКБ.

В проучването взеха участие 620 члена на Асоциацията.

Обобщен анализ от анкетното проучване ще откриете [ТУК](#).

#### БТА

##### **✓ БТА получи наградата за коректно отразяване на авиационната тематика на Асоциацията на българските авиокомпани**

Отдел „Репортери“ на БТА получи наградата за коректно отразяване на авиационната тематика на Асоциацията на българските авиокомпани (АБА). Наградата бе връчена от **председателя на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев** на ръководителя на отдел „Репортери“ Екатерина Панова.

Достоверното и навременно отразяване на събития е признание за журналистите в БТА, каза Панова. Тя благодари на Асоциацията на българските авиокомпани и от името на генералния директор на БТА Кирил Вълчев за отличieto. Приемам наградата от името на журналистите в БТА и със специална благодарност към репортера Иван Лазаров, чието сърце лети вдъхновено от авиацията и тя е кацнала трайно в работата му, каза още Екатерина Панова.

По случай 90-годишнината си БНР получи статуетка за цялостен принос.

Димитър Ставрев от Клуб Криле получи награда за цялостно творчество и за основаването на Журналистически клуб към Клуба на Българска гражданска авиация с историческа/ музейна експозиция. Отличieto му връчи заместник-министърът на транспорта и съобщенията Ангел Забуртов.

Награди получиха и програма „Хоризонт“ на БНР - направление „Собствени източници на информация“ с ръководител Виолета Ашикова, Даниела Стойнова - кореспондент на БНР във Варна, отдел „Международни новини“ на БНТ с ръководител Тоня Димитрова, Весела Смилец - продуцент в Дирекция „Новини и актуални предавания“ на БНТ, Запрян Запрянов от Нова телевизия, Алекс Донеv от БТВ, Александър Богоявленски от „Авиошоу“, Мариана Желева от „24 часа“, Стефан Кючуков - от в. „Труд“, Калина Горанова от в. „Капитал“, Деян Дянков от „Телеграф“ и Мирослав Иванов, главен редактор на „Травълнюз“.

Изминалата 2024 г. беше добра за българската гражданска авиация, каза по-рано днес Светослав Станулов, председател на Асоциацията на българските авиокомпани, на пресконференцията, свързана с обзор на състоянието на гражданската ни

авиация през 2024 г. и тенденциите за развитие и новите нови предизвикателства пред нея. Пресконференцията предшества награждаването.

[Сега](#)

#### ✓ И българските фирми се притесниха от митата на САЩ

Половината от работодателите членове на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) смятат, че обявените от американския президент Доналд Тръмп мита за внос на стоки от Евросъюза няма да засегнат пряко бизнеса им. Една трета от анкетиранияте посочват, че 20%-ните мита ще ги засегнат негативно, докато близо 10% от фирмите посочват, че ще пострадат от 25%-ната тарифа за автомобили и авточасти и също толкова - от митата за стомана, алуминий и производните им.

Проучването е направено сред 620 фирми, които членуват в работодателската организация, и е [публикувано на нейния сайт](#).

Около 150 компании са посочили, че обявените от САЩ вносни тарифи засягат бизнеса им, тъй като участват във веригата на доставка, като изнасят за друга държава, която изнася за САЩ. Най-често държавите са Нидерландия, Германия, Австрия, които изнасят български текстилни продукти, автомобилни части, машини, мобилни и стационарни повдигателни машини и съоръжения, хидравлични крикове, дървообработващи машини, консерви.

Директен износ за САЩ осъществяват около 120 български фирми - основно производители на козметични продукти, хидравлични цилиндри, трикотажни облекла и аксесоари.

Също около 120 наши фирми отчитат друг начин на влияние на тарифите върху бизнеса. Той е свързан със свиване на икономическата активност, риск от рецесия и дори депресия, ако не се стигне до бързо разрешаване на търговската война. Като най-често отбелязвани косвени ефекти се посочват оскъпяване на стоките при отслабване на долара спрямо еврото и масово навлизане на азиатски стоки, машини и съоръжения на пазарите в Европа, което ще окаже силен натиск върху българските производители.



Намаленият износ и промишлено производство на български предприятия ще рефлектира негативно и върху търсенето на електроенергия, на застрахователни и транспортни услуги.

При отчитането на преките ефекти за бизнеса около 180 от анкетиранияте работодатели прогнозираят спад на производството, като половината от тях очакват да е до 5%. Останалите обаче се опасяват, че този спад ще е по-голям, като може да достигне и 30%.

Отчитайки факта, че към момента страната ни е в процес на изграждане на нови производствени мощности, предприятията се опасяват от нарушаване на работните графици, затруднения по доставките на основни и спомагателни машини и съоръжения, обезпечаването на монтажни и пускови дейности с ресурси на изпълнителите, вкл. човешки ресурси,

потенциално оскъпяване на инвестиционния процес. При продължаваща криза фирмите се опасяват от затруднено стартиране на производствената дейност поради неблагоприятна пазарна среда.

Очакват се затруднения и забавяне на плащанията и ръст на просрочията от страна на засегнатите сектори.

Сред другите ефекти се посочват и такива с възможно положително въздействие. Например възможността за предлагане на по-евтини суровини на европейския и нашия пазар, което за някои производители може да е предимство. Конкретен пример е потенциалната достъпност на рибни суровини за наши предприятия.

Работодателите отчитат категорична необходимост от предприемане на целенасочени действия от страна на държавата за подкрепа на българския бизнес и икономическа среда. Предвид факта, че част от анкетираните не обсъждат само новите тарифни мерки, от АИКБ установяват, че повече от 1/3 от респондентите смятат, че следва да бъдат предприети конкретни мерки за намаляване на административните тежести и бюрокрацията за бизнеса и гражданите.

Около 20% от анкетираните смятат, че държавата може да помогне с мерки за задържане на персонала както в директно засегнатите от митата фирми, така и в такива, очакващи косвени ефекти като общо влошаване на икономическата активност.

Намирането на нови пазари е разпознато също от 20% от бизнеса като стъпка по посока на справяне с вносните тарифи, като конкретно посочени региони са Латинска Америка, Африка, Канада, Австралия, Близък изток и Азия.

Членовете на АИКБ посочват необходимостта от компенсации за цените на електроенергията като лост за постигане на конкурентоспособност. Част от анкетираните смятат, че премахването на санкциите за Русия ще осигури поевтиняване на енергоресурсите - внос на по-евтин газ и съответно увеличаване на износа за Русия.

[Money.bg](http://Money.bg)

#### ✓ Десетки фирми у нас готвят съкращения заради US митата

Новите 20-процентови мита на САЩ за европейския внос са само отложени и по нищо не изглежда, че ще бъдат отменени. Българският бизнес има сериозни притеснения от влошаване на бизнес средата с мащабни ефекти за икономиката. Това се вижда в проучване на **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)** сред 620 предприятия.

Около 50 от тях директно прогнозираят, че ще се наложи да съкращават персонал.

Най-голяма е групата на фирмите, които предвиждат спад в производството заради вносните тарифи - 180. Над една трета от тях очакват намалението да е с 20-30%.

Започна обратното броене за (въвеждане на) митата на Тръмп: Екипът му иска да сключи 90 сделки за 90 дни

Еврокомисарят по търговията на ЕС Марош Шефчович ще бъде сред първите днес, които ще преговарят относно митата

Около 200 от анкетираните компании отчитат, че 20-процентовите допълнителни мита ще окажат влияние върху бизнеса им, а по 10% е делът на тези, засегнати от 25-процентовите ставки за автомобили и авточасти и стомана и алуминий.

Над една четвърт (150) от работодателите са засегнати като част от верига на доставка, в рамките на която продукцията им стига до САЩ през друга държава - например текстил, авточасти, машини и трикотажни облекла, изнасяни през Нидерландия, Германия, Австрия и т.н. Има обаче и пряко засегнати респонденти, които реализират стоки като хидравлични цилиндри, козметика и облекла директно отвъд Океана.

От проучването на АИКБ става ясно, че опасенията на бизнеса са за:

Свиване на икономическата активност, рецесия и даже риск от депресия и ограничаване на инвестициите;

Оскъпяване на стоките при отслабване на долара;

Навлизане на азиатски стоки, машини и съоръжения;

Намалена консумация на електроенергия заради ограничено производство и дисбаланс между производство и потребление;

Просрочени плащания от страна на засегнатите сектори, които потребяват застрахователни и енергийни услуги.

На този фон над една трета от запитаните се обявяват за намаляване на административните тежести и бюрокрацията, а с висока подкрепа се ползват още мерките за задържане на персонала на работа и помощта от държавата за намиране на нови пазари.

Вижда се и потенциален плюс от цялата сложна ситуация - евентуална възможност за предлагане на по-евтини суровини на нашия и на европейския пазар, като от това може да спечели например рибната индустрия.

#### ✓ Митата на Доналд Тръмп удрят много BG фирми

Половината от работодателите членове на **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)** смятат, че обявените от американския президент Доналд Тръмп мита за внос на стоки от Евросъюза няма да засегнат пряко бизнеса им. Една трета от анкетиранияте посочват, че 20%-ните мита ще ги засегнат негативно, докато близо 10% от фирмите посочват, че ще пострадат от 25%-ната тарифа за автомобили и авточасти и също толкова – от митата за стомана, алуминий и производните им.

Проучването е направено сред 620 фирми, които членуват в работодателската организация, и е публикувано на нейния сайт.

Около 150 компании са посочили, че обявените от САЩ вносни тарифи засягат бизнеса им, тъй като участват във веригата на доставка, като изнасят за друга държава, която изнася за САЩ. Най-често държавите са Нидерландия, Германия, Австрия, които изнасят български текстилни продукти, автомобилни части, машини, мобилни и стационарни повдигателни машини и съоръжения, хидравлични крикове, дървообработващи машини, консерви.

Директен износ за САЩ осъществяват около 120 български фирми – основно производители на козметични продукти, хидравлични цилиндри, трикотажни облекла и аксесоари.

Също около 120 наши фирми отчитат друг начин на влияние на тарифите върху бизнеса. Той е свързан със свиване на икономическата активност, риск от рецесия и дори депресия, ако не се стигне до бързо разрешаване на търговската война. Като най-често отбелязвани косвени ефекти се посочват оскъпяване на стоките при отслабване на долара спрямо еврото и масово навлизане на азиатски стоки, машини и съоръжения на пазарите в Европа, което ще окаже силен натиск върху българските производители.

Намаленият износ и промишлено производство на български предприятия ще рефлектира негативно и върху търсенето на електроенергия, на застрахователни и транспортни услуги.

При отчитането на преките ефекти за бизнеса около 180 от анкетиранияте работодатели прогнозираят спад на производството, като половината от тях очакват да е до 5%. Останалите обаче се опасяват, че този спад ще е по-голям, като може да достигне и 30%.

#### Реклама

Отчитайки факта, че към момента страната ни е в процес на изграждане на нови производствени мощности, предприятията се опасяват от нарушаване на работните графици, затруднения по доставките на основни и спомагателни машини и съоръжения, обезпечаването на монтажни и пускови дейности с ресурси на изпълнителите, вкл. човешки ресурси, потенциално оскъпяване на инвестиционния процес. При продължаваща криза фирмите се опасяват от затруднено стартиране на производствената дейност поради неблагоприятна пазарна среда.

Очакват се затруднения и забавяне на плащанията и ръст на просрочията от страна на засегнатите сектори.

Сред другите ефекти се посочват и такива с възможно положително въздействие. Например възможността за предлагане на по-евтини суровини на европейския и нашия пазар, което за някои производители може да е предимство. Конкретен пример е потенциалната достъпност на рибни суровини за наши предприятия.

Работодателите отчитат категорична необходимост от предприемане на целенасочени действия от страна на държавата за подкрепа на българския бизнес и икономическа среда. Предвид факта, че част от анкетиранияте не обсъждат само новите тарифни мерки, от АИКБ установяват, че повече от 1/3 от респондентите смятат, че следва да бъдат предприети конкретни мерки за намаляване на административните тежести и бюрокрацията за бизнеса и гражданите.

Около 20% от анкетиранияте смятат, че държавата може да помогне с мерки за задържане на персонала както в директно засегнатите от митата фирми, така и в такива, очакващи косвени ефекти като общо влошаване на икономическата активност.

Намирането на нови пазари е разпознато също от 20% от бизнеса като стъпка по посока на справяне с вносните тарифи, като конкретно посочени региони са Латинска Америка, Африка, Канада, Австралия, Близък изток и Азия.

Членовете на АИКБ посочват необходимостта от компенсации за цените на електроенергията като лост за постигане на конкурентоспособност. Част от анкетиранияте смятат, че премахването на санкциите за Русия ще осигури поевтиняване на енергоресурсите – внос на по-евтин газ и съответно увеличаване на износа за Русия.

#### ✓ Митата на Тръмп и отражението им върху родните фирми: Ново проучване

Обявените от американския президент Доналд Тръмп мита за внос на стоки от Евросъюза няма да засегнат пряко бизнеса им. Това смятат половината от членове на **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**. Една трета от анкетиранияте посочват, че 20%-ните мита ще ги засегнат негативно, докато близо 10% от фирмите посочват, че ще пострадат от 25%-ната тарифа за автомобили и авточасти и също толкова - от митата за стомана, алуминий и производните им. Това показват данните от проучване, направено сред 620 фирми, които членуват в работодателската организация.

Около 150 компании са посочили, че обявените от САЩ вносни тарифи засягат бизнеса им, тъй като участват във веригата на доставка, като изнасят за друга държава, която изнася за САЩ. Най-често държавите са Нидерландия, Германия, Австрия, които изнасят български текстилни продукти, автомобилни части, машини, мобилни и стационарни повдигателни машини и съоръжения, хидравлични крикове, дървообработващи машини, консерви, пише в "Сега".

Директен износ за САЩ осъществяват около 120 български фирми - основно производители на козметични продукти, хидравлични цилиндри, трикотажни облекла и аксесоари.

#### Друг начин на влияние

Също около 120 наши фирми отчитат друг начин на влияние на тарифите върху бизнеса. Той е свързан със свиване на икономическата активност, риск от рецесия и дори депресия, ако не се стигне до бързо разрешаване на търговската война. Като най-често отбелязвани косвени ефекти се посочват оскъпяване на стоките при отслабване на долара спрямо еврото и масово навлизане на азиатски стоки, машини и съоръжения на пазарите в Европа, което ще окаже силен натиск върху българските производители.

Намаленият износ и промишлено производство на български предприятия ще рефлектира негативно и върху търсенето на електроенергия, на застрахователни и транспортни услуги.

При отчитането на преките ефекти за бизнеса около 180 от анкетиранияте работодатели прогнозираят спад на производството, като половината от тях очакват да е до 5%. Останалите обаче се опасяват, че този спад ще е по-голям, като може да достигне и 30%.

#### Други затруднения

Отчитайки факта, че към момента страната ни е в процес на изграждане на нови производствени мощности, предприятията се опасяват от нарушаване на работните графици, затруднения по доставките на основни и спомагателни машини и съоръжения, обезпечаването на монтажни и пускови дейности с ресурси на изпълнителите, вкл. човешки ресурси, потенциално оскъпяване на инвестиционния процес. При продължаваща криза фирмите се опасяват от затруднено стартиране на производствената дейност поради неблагоприятна пазарна среда.

Очакват се затруднения и забавяне на плащанията и ръст на просрочията от страна на засегнатите сектори.

Сред другите ефекти се посочват и такива с възможно положително въздействие. Например възможността за предлагане на по-евтини суровини на европейския и нашия пазар, което за някои производители може да е предимство. Конкретен пример е потенциалната достъпност на рибни суровини за наши предприятия.

Работодателите отчитат категорична необходимост от предприемане на целенасочени действия от страна на държавата за подкрепа на българския бизнес и икономическа среда. Предвид факта, че част от анкетиранияте не обсъждат само новите тарифни мерки, от АИКБ установяват, че повече от 1/3 от респондентите смятат, че следва да бъдат предприети конкретни мерки за намаляване на административните тежести и бюрокрацията за бизнеса и гражданите.

Около 20% от анкетиранияте смятат, че държавата може да помогне с мерки за задържане на персонала както в директно засегнатите от митата фирми, така и в такива, очакващи косвени ефекти като общо влошаване на икономическата активност.

Намирането на нови пазари е разпознато също от 20% от бизнеса като стъпка по посока на справяне с вноските тарифи, като конкретно посочени региони са Латинска Америка, Африка, Канада, Австралия, Близък изток и Азия.

Членовете на АИКБ посочват необходимостта от компенсация за цените на електроенергията като лост за постигане на конкурентоспособност. Част от анкетиранияте смятат, че премахването на санкциите за Русия ще осигури поевтиняване на енергоресурсите - внос на по-евтин газ и съответно увеличаване на износа за Русия.

✓ **Българският бизнес под натиск: Една трета от компаниите са засегнати от новите мита**

Проучване на АИКБ показва сериозни опасения за икономическата стабилност и конкурентоспособност на българските предприятия

Приблизително една трета от българските работодатели – членове на **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, очакват негативно влияние върху бизнеса си от новите американски вносни тарифи. Това показват резултатите от мащабно проучване, проведено сред 620 компании в периода 7-11 април 2025 година, съобщават от АИКБ на официалната си интернет страница.

Според данните, макар половината от анкетираните да смятат, че новите вносни тарифи няма да ги засегнат пряко, значителна част от респондентите (150) се притесняват от косвеното влияние чрез веригите на доставки. Най-уязвими са компаниите, които изнасят за Нидерландия, Германия и Австрия - държави, които впоследствие реекспортират към САЩ. Българските стоки, които ще бъдат най-силно засегнати, включват текстилни продукти, автомобилни части, машини, хидравлични съоръжения, дървообработващи машини, козметични продукти и трикотажни облекла.

„Очакванията са свързани със свиване на икономическата активност, риск от рецесия в нашата икономическа зона, а при непостигане на трайни търговски решения – риск от депресия и значително ограничаване на инвестициите“, отбелязват от АИКБ.

Сред най-често посочваните косвени ефекти са оскъпяването на стоките при отслабване на долара спрямо еврото и масовото навлизане на по-евтини азиатски стоки на европейските пазари. Това поставя българските производители под сериозен натиск и повдига въпроса за необходимостта от спешни мерки за подкрепа.

Специфични секторни въздействия

В застрахователния сектор се очаква значителен спад в потреблението на услуги от засегнатите индустрии, особено при кargo застраховките поради очаквания срив в експорта.

Енергийният сектор предвижда намаляване на вътрешното производство и консумацията на електроенергия, което може да предизвика дисбаланс между производство и потребление.

По отношение на директните ефекти, най-голяма част от анкетираните работодатели прогнозира спад в производството до 5 процента, следвани от тези, които очакват по-сериозен спад между 20 и 30 на сто.

Предприятията, които в момента изграждат нови производствени мощности, се опасяват от „нарушаване на работните графици, затруднения по доставките на основни и спомагателни машини и съоръжения, потенциално оскъпяване на инвестиционния процес“, като при продължителна криза съществува и риск от проблеми при стартирането на производствената дейност.

Необходимост от държавна подкрепа

Работодателите категорично настояват за предприемане на целенасочени действия от страна на държавата. Повече от една трета от респондентите смятат, че са необходими „конкретни мерки за намаляване на административните тежести и бюрокрацията за бизнеса и гражданите“.

На следващо място по важност са мерките за задържане на персонала, което според компаниите би оказало значителна подкрепа на бизнеса в този труден период.

Българските предприятия виждат като възможно решение и диверсификацията на пазарите, като посочват конкретни региони с потенциал - Латинска Америка, Африка, Канада, Австралия, Близък изток и Азия.

В зависимост от сектора, компаниите имат и специфични предложения: Програма за достъпни цени на електроенергията, преразглеждане на Зелената сделка в частта за задължителните CO2 квоти, и държавни субсидии за повишаване на конкурентоспособността спрямо субсидираните компании от Турция, Испания и Китай.

Американският президент Доналд Тръмп обяви на 2 април въвеждането на допълнителни мита от 20 процента по вноса от Европейския съюз, като стоманата, алуминият и автомобилите вече са обложени с 25 процента мита. От ограниченията са изключени лекарствата, петролът и петролните продукти, дървеният материал, медта и изделията от полупроводници.

### ✓ Тайната за нивата на заплатите пада на 7 юни 2026 г.

Благодарение на Европейския съюз идва **нова ера на прозрачност в заплащането на труда** у нас. Това ще даде огромни предимства на обичайно по-слабата страна на трудовия пазар – работника, който досега в общия случай нямаше достъп до необходимата информация, за да отстоява реалната пазарна цена на труда си. Промените ще осветлят нивата на заплащане в компаниите по категории длъжности, но не и индивидуалните заплати на хората, както понякога подвеждащо се съобщава.

От 7 юни 2026 г. работодателите в Европейския съюз, включително в България, ще са длъжни да обявяват заплатата или нейния диапазон на кандидатите за работа при тях, така че да се гарантират прозрачни преговори за заплащането на труда. Освен това работодателят няма да може да задава въпроси на кандидата за работа за заплатата, която той получава при текущия си работодател или за възнаграждението му при предишни работодатели. Това предвижда приетата през 2023 г. Директива на ЕС за равното заплащане на мъжете и жените чрез прозрачност на заплащането.

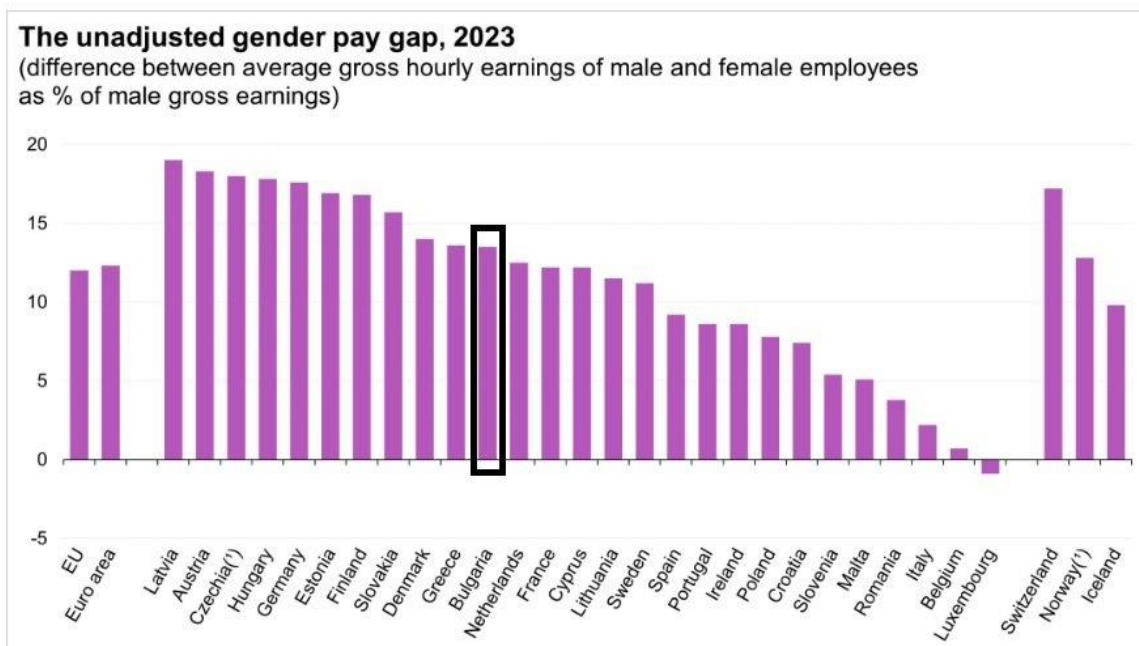
Въпреки че обявената цел на директивата е да премахне разликите в заплащането на половете при равностоен труд, тя реално ще поправи проблема с липсата на информация за реалните актуални възнаграждения за дадена работна позиция, от която работодателите се възползват в ущърб на част от служителите. В момента няма механизъм, по който наемник, търсещ работа, да разбере каква е пазарната стойност на неговия труд, за да си я поиска от бъдещия работодател. Обявите за работа масово не посочват диапазон на заплащането, което намалява преговорната сила на работещите в договорката за цената на труда им.

Заплатата трябва да е ясна преди интервюто за работа

Според директивата кандидатите за работа имат право да получат от бъдещия работодател информация за *"първоначалното заплащане или неговия диапазон"* (въз основа на обективни, неутрални по отношение на пола критерии за съответната длъжност) и за текстовете от колективния трудов договор за длъжността (ако има такъв). *"Тази информация се предоставя по такъв начин, че да се гарантират информирани и прозрачни преговори за заплащането, като например в публикувана обява за свободно работно място, преди интервюто за работа или по друг начин"*, пише в директивата.

Нормативният акт въвежда изрична забрана, според която *"работодаателят не може да задава въпроси на кандидата относно заплащането по време на неговото текущо трудово правоотношение или предходни трудови правоотношения"*.

Работодателите гарантират, че обявите за свободни работни места и наименованията на длъжностите са неутрални по отношение на пола и процесите за набиране на персонал се осъществяват по недискриминационен начин, предвижда още директивата. По данни на Евростат за 2023 г. жените у нас получават с 13.5% по-ниски възнаграждения от мъжете, като разликата в частния сектор е двойно по-голяма от тази в обществения.



Източник: Евростат

Прозрачност трябва да има и за увеличението на заплатата. Според директивата работодателите трябва да уведомят работниците за критериите, които се използват за определяне на заплатата и увеличението ѝ. *"Тези критерии са обективни и неутрални по отношение на пола"*, изисква директивата. Държавите членки обаче могат да решат да освободят от това задължение фирмите с под 50 служители.

Работниците имат право на писмена информация за тяхното индивидуално ниво на заплащане и средните нива на заплащане с разбивка по пол за категориите работници, които полагат равен труд като тях.

Държавите членки са длъжни да въведат мерки за забрана на договорки, които ограничават работниците да разкриват информация за своето заплащане. Това означава, че работодателят не може да има претенции към свой служител, който е разкрил заплатата си пред трети лица или публично. От наемника обаче може да се изисква да не разкрива информация за възнагражденията във фирмата, извън тази за собствената си заплата, за цели, различни от правото да получи равно заплащане.

Големите фирми ще докладват за разлики в заплатите над 5%

Отделно от това за работодателите се въвеждат и задължения за докладване. На първо време обаче те ще важат за по-големите компании.

Докладите трябва да съдържат данни за: разликата в заплащането на жените и мъжете в компанията, включително по отношение на добавките към заплатата; медианната разлика в заплащането на жените и мъжете; дела на мъжете и жените, получаващи добавки; разликата в заплащането на жените и мъжете по категории работници.

Тези данни трябва да се публикуват от държавен орган, като компаниите могат да ги изнесат и на сайтовете си. За пръв път доклади ще се публикуват до 7 юни 2027 г. от компаниите с 250 или повече работници. Тези фирми ще са длъжни да изнесат информацията веднъж годишно. Същият е срокът и за фирмите с между 150 и 249 работници, но техните доклади след 2027 г. ще са веднъж на три години. Фирмите с между 100 и 149 служители ще трябва да обявят данните до 7 юни 2031 г. Директивата допуска държавите членки да задължат или да насърчат и фирмите с под 100 работници да изнесат данни за разликите в заплащането между наетите мъже и жени.

Ако докладите покажат разлика в заплащането на мъжете и жените от най-малко 5% за която и да е категория работници и тази разлика не е по обективни причини, трябва да се вземат мерки за коригирането ѝ. Това може да стане с участието на Главната инспекция по труда.

Директивата изрично посочва, че разкриването на информация за заплащането не трябва да води до оповестяване на заплатата на работник, чиято самоличност може да бъде установена.

Ако правото на работник на равно заплащане е било нарушено, той може да заведе дело в съда и да получи пълна компенсация и възстановяване на загубите, заедно с лихвите, предвижда още евродирективата.

*"Когато се преценява дали жените и мъжете работници извършват равен труд или труд с равна стойност, оценката на това дали работниците се намират в съпоставимо положение не се ограничава до ситуации, в които жените и мъжете работници работят за един и същ работодател, а се разширява и до единен източник, установяващ условията на заплащане. Единен източник е налице, когато в него са посочени елементите на заплащането, които са от значение за съпоставянето на работниците"*, пише още в евродирективата.

България е доникъде с въвеждането на директивата

Въпреки че директивата влезе в сила още през 2023 г., тя дава гратисен период на държавите за въвеждането ѝ до 7 юни 2026 г. В продължение на около две години обаче България не е направила почти нищо по въпроса. Заради политическата криза и забавеното въвеждане на редица европейски актове България е заплашена да плаща глоби и не е невъзможно това да се случи и с тази евродиректива. Хубавото е обаче, че дори българският парламент да не въведе навреме евродирективата, при определени условия гражданите могат директно да черпят права от нея.

Едва наскоро социалното министерство е инициирало създаването на междуведомствена работна група за изработване на необходимите законодателни промени, стана ясно от отговори на Министерството на труда и социалната политика до Mediapool. Работната група има срок до 31 декември 2025 г. да изготви предложения кои нормативни актове следва да бъдат променени за синхронизирането на националното законодателство с директивата. В работната група участват представители на МТСП, Министерския съвет, Комисията за защита от дискриминация, Главната инспекция по труда, Агенцията по заетостта, както и синдикатите и работодателите.

Любопитно е да се отбележи, че България ще трябва да прилага директивата, въпреки че не я е подкрепила във финалния ѝ вариант. *"България подкрепя целите на директивата за укрепване на прилагането на принципа за равно заплащане на жените и мъжете за равен труд, но не подкрепя нейния текст, тъй като в него са направени промени спрямо първоначалното законодателно предложение на Европейската комисия, които не са приемливи за страната ни"*, коментираха от МТСП. От социалното министерство обясниха, че основният аргумент България да не подкрепи директивата е, че с нея значително се разширява обхватът на работодателите, за които се създават нови задължения, без да се отчита специфичното положение на малките и средните предприятия. *"Затова по време на заседанията за обсъждане на директивата страната ни настояваше задълженията за докладване на различията в заплащането на персонала между жените и мъжете и извършването на съвместна оценка на заплащането да бъдат приложими само за относително големи компании"*, казаха още от МТСП.



Въпреки че директивата ще доведе до значителни промени в настоящите практики на пазара на труда в България, темата все още остава дълбоко неизвестна на широката публика и засегнатите страни. Хората и компаниите като цяло не са наясно какво точно ще се промени. В същото време по въпроса вече има напрежение между бизнес асоциациите и синдикатите, които се обвиняват взаимно в неправилно тълкуване и използване на директивата.

*"В момента българските работници са добре защитени от законодателството и директивата само ще създаде допълнителна административна тежест за бизнеса. Не смятам, че в България има значителна дискриминация по отношение на заплащането на жените. Прилагането на директивата няма да представлява проблем и няма да промени съществено ситуацията на пазара на труда в България"*, коментира пред Mediarpool **Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**. Според него някои представители на синдикатите дезинформират хората, че скоро всяка индивидуална заплата в дадена компания ще бъде публикувана онлайн.

#### **Франция: Говоренето за заплатите все още е тема табу**

45% от фирмите във Франция се притесняват от последиците от евродирективата за прозрачност на заплащането, сочи проучване, проведено от компанията Robert Walters.

Към 60% от французите смятат, че по-голямото равенство в заплащането на мъжете и жените ще бъде една от основните ползи от новите разпоредби, сочи проучване на "Майкъл Пейдж". Според него 7 от 10 служители са склонни да поискат средната заплата на своите колеги.

От страна на бизнеса възприемането на този бъдещ закон е по-различно: 32% от компанията смятат, че той ще допринесе за по-голямо равенство в заплащането, според проучването на "Майкъл Пейдж". Други 34% се опасават, че изглаждането на разликите в заплатите ще бъде в ущърб на плащането според приноса и заслугите на конкретния служител, което може да доведе и до увеличаване на броя на оспорванията на оценките на изпълнението.

Като цяло във Франция говоренето за нивото на заплащане остава дълбоко вкоренена тема табу. Така че директивата би могла да помогне за известна промяна на нагласите.

Повече от половината служители смятат, че новият закон ще улесни преговорите им за заплатата, според фирмата за набиране на персонал Robert Half. Това ще бъде още по-важно за жените, тъй като само 34% от тях се чувстват комфортно да преговарят за заплатата си в сравнение с 58% от мъжете.

Конфедерацията на труда в страната обяви, че работодателите се стремят да ограничат прилагането на евродирективата само до дружества с повече от 250 служители и да се намалят задълженията за публикуване на разликите в заплащането.

#### **Испания: Ще се изгради по-справедлива култура при възнагражденията**

В Испания евродирективата за прозрачност на заплащането все още не е напълно приложена, но се очаква правителството да се вмести в срока. Испания обаче е значително по-напред по въпроса благодарение на кралски указ, който изисква от компаниите да поддържат регистър на заплатите и да извършват одити на заплащането, за да открият разлики във възнагражденията между половете. Според данни от Соее само 13.6% от интервюираните работници заявяват, че тяхната компания прави публични заплатите на всички служители. Освен това, според вестник *Expansión*, само 22% от испанските компании информират служителите си за диапазоните на заплатите.

Новата европейска директива най-вероятно ще увеличи задълженията - особено по отношение на публикуването на диапазони на заплатите в офертите за работа и забраната за питане за предишни заплати - мерки, които все още не са напълно установени в Испания. Въздействието върху испанския пазар на труда може да бъде значително. Някои компании обаче може да се противопоставят на прилагането на текстовете поради опасения от натиск върху заплатите или проблеми с конкурентоспособността. В краткосрочен план може да възникнат административни предизвикателства при адаптирането към новите изисквания, но в дългосрочен план се очаква този закон да насърчи равните възможности и да подобри доверието в пазара на труда.

Според Националния статистически институт средната годишна заплата в Испания е била 26 948 евро на работник през 2022 г., с 4.1% по-висока от предходната година. Жените са получили средно 24 359 евро, а мъжете - 29 381 евро.

*"Директивата е фундаментална за постигане на равенство в заплащането и коригиране на историческата дискриминация срещу жените. Ние сме уверени, че тази директива ще има голямо въздействие не само върху испанския пазар на труда, но че ще отекне в разпоредбите, както и в корпоративните и синдикалните практики"*, коментираха испанските синдикати (Union Sindical Obrera). *"Въпреки че има напредък в Испания и можем да видим, че някои разпоредби и бизнес практики са адаптирани, ние сме далеч от достигане на стандартите, установени от европейската директива"*, допълниха оттам.

Работодателите и работниците като цяло не са добре информирани за промените, коментира пред El Confidencial Aurea Бенито Линян (Aurea Benito Liñan), корпоративен HR директор в ISDIN и вицепрезидент на испанската асоциация на директорите по човешки ресурси.

*"Много хора смятат, че директивата ще доведе до пълно изравняване на заплащането или че евентуалните различия ще бъдат автоматично видими в рамките на компанията, което не е точно така. Директивата насърчава прозрачността и изисква обективни обосновки за разликите в заплащането, но не налага абсолютно еднакво заплащане, а се стреми да гарантира, че всички разлики се основават на законни, недискриминационни критерии"*, допълни Линян. По думите ѝ целта на директивата е не само да

наложи стандарти, но и да промени културата. "Повече няма да има обяви тип "Изпратете CV със снимка". Процесът на подбор най-накрая ще трябва да се съсредоточи върху това, което наистина има значение: професионалните качества... Вече няма да е възможно да питате за текущата заплата или да поставяте свободното работно място в зависимост от личния профил на кандидата. Ще трябва да се определи заплата за длъжността - ясна, прозрачна и спазвана - и да се научим да наемаме без етикети", коментира още HR директорът.

"Накратко, това не е разрушителна революция, а дълбока еволюция. И най-вече чудесна възможност за изграждане на по-справедлива култура, в която талантът не трябва да се маскира, за да бъде видян", обобща Ауреа Линян.

#### **Австрия: Gen Z е по-склонно да говори за заплата си**

В Австрия разликата в заплащането между половете е по-голяма от средната за ЕС - 19%.

Според Йохана Шалер, старши мениджър "Трансформация на работната сила" в PwC Австрия, две трети от австрийските компании поне са запознати с директивата за възнагражденията, но само около 11% са се занимавали интензивно с нея досега. По-малко от 5% от компаниите никога не са чували за документа.

В момента прозрачността на заплащането в Австрия не е висока. "Не се говори за заплатата" е убеждение, към което много хора все още се придържат. В някои трудови договори дори има клауза, че възнаграждението не трябва да се обсъжда.

От 2014 г. всички компании със 150 или повече служители са задължени да изготвят отчети, които показват средния доход на различните категории работещи, като данните трябва да се публикуват вътрешно. Това обаче не намали разликата в заплащането на жените и мъжете и не подобри особено прозрачността.

Обявите за работа в Австрия трябва да включват информация за заплатата.

"Проучване на справедливостта на заплатите", проведено от PwC Австрия през февруари, показва, че 54% от анкетирания очакват компаниите да бъдат по-прозрачни, когато става въпрос за възнагражденията. Проучването разкри още, че поколението Z (Gen Z) е много по-склонно да говори за собствените си заплати, като по този начин създава повече прозрачност на работното място.

Експертите виждат директивата на ЕС като потенциален фактор за промяна на "играта" в полза на повече прозрачност на заплатите, но остава да се види как точно австрийският законодател ще приложи текстовете. Въпреки че в настоящата правителствена програма е предвидено бързо изпълнение на мярката, все още не са известни подробности.

#### **Литва: Заплатите вече се съобщават в обявите за работа**

Изискването за посочване на предлаганата заплата в обявите за работа вече е до голяма степен изпълнено и получаваме все по-малко жалби за нарушаване на това задължение, заявиха пред Delfi от Държавната инспекция по труда в Литва.

Проблемът с прозрачността на заплащането в страната обаче надхвърля посочването на едно число в обявата. Недекларираният труд остава един от най-големите проблеми в Литва. В случая за прозрачност изобщо няма смисъл да говорим - всичко е на устни договорки, без гаранции за работника.

Друг наболял проблем са неясните системи на заплащане. Работодателите не винаги обясняват адекватно какво трябва да направи един работник или какви резултати трябва да постигне, за да повиши възнаграждението си. Това води до много недоразумения и недоволство. Работниците също се оплакват от закъснения или неплащане на заплати - има и случаи, когато заплатите не се изплащат дори след прекратяване на трудовото правоотношение.

През последните 6 години Държавната инспекция по труда провежда планови проверки във фирмите с най-голяма разлика в заплащането на жените и мъжете. Проучванията разкриват нередности, но те не са причината за разликата в заплащането. Проучванията показват, че разликата се дължи на обективни причини, най-честата от които е тенденцията жените да избират по-нископлатени професии от мъжете.

Литва все още не е приела необходимото законодателство, което да въведе изискванията на Директивата за прозрачност на заплащането. Няма и публикувани проекти, обясни Юргита Юдикиене, адвокат, председател на борда на Литовската асоциация за отговорен бизнес. От социалното министерство на Литва обясниха, че е създадена работна група и проектът за транспониране на директивата ще бъде публикуван през май.

#### **Чехия: Много работещи не знаят, че са оцетени**

Чехия също все още не е въвела в законодателството си евродирективата за прозрачност на заплатите. Според наличната информация Министерството на труда и социалната политика се готви да приеме наредбата, но не е ясно кога и под каква точно форма.

Първата стъпка от прехода към европейските правила е изменение на Кодекса на труда, което беше одобрено от Сената през април 2025 г. Промяната задължава компаниите да не ограничават служителите си да боравят с информация за размера и структурата на техните заплати. Клаузите, които забраняват на служителите да говорят за заплащането си, трябва най-накрая да изчезнат от трудовите договори. Директивата на ЕС за прозрачност на заплащането е сравнително видима в медиите и нейното прилагане в Чешката република, поне на публично ниво, се обсъжда активно.

Иначе темата за индивидуалните заплати в Чешката република може да се разглежда като **тема табу**, за тях обикновено не се говори. В някои компании служителите все още трябва да подписват **клаузи за поверителност на заплатите**. Служителите, които са по-слабо възнаградени от работодателя си в сравнение с техните колеги, вършещи същата работа, рядко биват защитавани. Те често не знаят, че са засегнати от неравносечно заплащане, според доклад, публикуван от **Службата на омбудсмана**.

Според асоциацията Comr&Ven, която е специализирана в заплащането на служителите, над 60% от компаниите не отговарят на изискванията на еврорективата.

Чешко-моравската конфедерация на синдикатите, най-голямата синдикална централа в Чешката република, приветства Европейската директива и я вижда като средство за по-справедлив пазар на труда. Според Евростат мъжете в Чехия печелят с 18% повече от жените.

[NewsPoin.bgt](http://NewsPoin.bgt)

### ✓ ЕС въвежда нови правила за прозрачност в заплащането – какво означава това за България?

Благодарение на нова европейска директива предстои значителна промяна в условията на трудовия пазар в България – началото на нова ера на прозрачност в заплащането. Мерките, които влизат в сила от 7 юни 2026 г., целят да дадат повече информация и сила на обичайно по-слабата страна в трудовото договаряне – работника. Те ще ограничат неравнопоставеността при договарянето на възнаграждение, като осигурят достъп до по-реалистична представа за пазарната стойност на труда.

Новите изисквания задължават работодателите в Европейския съюз, включително в България, да посочват заплатата или нейния диапазон още в обявата за работа. Целта е да се гарантират прозрачни и справедливи преговори между кандидатите и работодателите. Освен това работодателите вече няма да имат право да изискват информация от кандидатите за настоящите или предходните им възнаграждения – честа практика, която досега поставяше търсещите работа в неизгодна позиция.

Въпреки че основната цел на директивата е да премахне разликите в заплащането между половете при равен труд, реалният ѝ ефект ще бъде много по-широк. Тя ще коригира структурния проблем с липсата на публична информация за актуалните възнаграждения по длъжности, от която много работодатели се възползват, за да предлагат по-ниски заплати на част от служителите си. В момента кандидатът за работа рядко разполага с реална представа какво възнаграждение може да поиска, тъй като повечето обяви не съдържат никакви данни за размера на заплащането.

Важно уточнение е, че директивата предвижда публикуване на заплатите по длъжности и категории, но не и на индивидуалните възнаграждения, както понякога се съобщава погрешно в публичното пространство.

Любопитен детайл е, че въпреки задължителния характер на новите правила, България не е подкрепила окончателния текст на директивата. От Министерството на труда и социалната политика (МТСП) заявиха, че страната подкрепя принципа на равно заплащане, но не приема промените в окончателния вариант на документа, които според тях създават прекомерна административна тежест, особено за малките и средни предприятия.

„В момента българските работници са добре защитени от националното законодателство. Смятаме, че директивата няма да промени съществено ситуацията на пазара на труда у нас, но ще създаде допълнителна тежест за бизнеса“, коментира **изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов** пред Mediarpool. Според него някои представители на синдикатите дезинформират обществото, като твърдят, че индивидуалните заплати ще бъдат публично достъпни.

От своя страна, синдикатите обвиняват работодателските организации в опити да саботират прилагането на директивата по време на процеса на транспониране ѝ в националното законодателство. „Напредъкът е труден и бавен, защото работодателите се противопоставят на промените“, заяви президентът на КНСБ Пламен Димитров. По думите му директивата е от съществено значение за създаването на по-справедлив трудов пазар.

Докато редица европейски страни вече са въвели подобни механизми за прозрачност в заплащането и са ограничили неравенството между половете, в България този процес тепърва започва. Според синдикалните организации директивата е ключова стъпка към по-справедливи и равноправни условия на труд, които ще дадат на служителите по-голяма увереност и възможности при договаряне на заплащане.

## *Важни обществено-икономически и политически теми*

[БНТ](#)

### ✓ България към еврозоната: ЕК е насрочила дата за публикуване на конвергентния доклад

Европейската комисия е насрочила датата за публикуване на извънредния конвергентен доклад относно готовността на България за приемане на еврото - 4 юни.

Докладът ще бъде публикуван по време на пролетния цикъл на Европейския семестър.

Това беше потвърдено от говорител на Европейската комисия днес. Днес стана ясно още, че и през март България покрива изискванията за инфлация, необходима за приемането на еврото.

#### **√ Петролни сътресения - какво следва за потребителите?**

Петролът леко се покачи днес след драматичния спад през изминалите дни, но тенденцията е цената му да продължава да пада. Заради политиката на Доналд Тръмп за митата, се очаква през 2025 година търсенето на петрол в световен мащаб да нарасне с най-бавния си темп от пет години насам. Шокът на пазара се засили и от решението на страните от ОПЕК да увеличат доставките на петрол през май.

Великденска изненада за шофьорите във Франция. Търговската война на Доналд Тръмп разтърси мощно петролния пазар, а за французите резултатът е по-евтин бензин. *"Всъщност е поевтинял доста. Миналата година цената на бензина беше около 2 евро. Сега е 1,75 евро. Поевтиняване с 25 цента е доста добре"*, разказа мъж.

Цената на бензина по френските бензиностанции достигна най-ниските си стойности от две години и половина. Тенденцията, която се наблюдава в много държави.

*"Не мислех, че отново ще плащам бензина на тези цени. За това сега се възползвам максимално от ситуацията"*, коментира потребител.

Обяснението за поевтиняването на горивата се дължи на увеличаването на производството на петрол и в същото време на нарастването на опасенията от спад в потреблението, заради търговската война, иницирана от Доналд Тръмп. Според американския президент, заради налагането на митата, инфлацията и цените в Съединените щати са се понижали *„Благодарение на митата САЩ получават рекордни суми, като цената на почти всички стоки намалява, включително бензина, храната и почти всичко останало. Инфлацията също се понижава. Дадени обещания, изпълнени обещания"*, заяви президентът на САЩ Доналд Тръмп.

Заради политиката на Белия дом, суровият петрол загуби почти една пета от стойността си от началото на тази година. От 2 април цената на суровината в световен мащаб падна с 20 процента. И достигна 4 годишно дъно.

В понеделник ОПЕК ревизира прогнозата си за ръст на търсенето на петрол в световен мащаб през 2025 г. до 1,3 милиона барела на ден. Предишната прогноза беше за 1,45 милиона барела на ден

Организацията понижи перспективите си и за 2026 г., като отново обясни корекцията с новите американски мита. Очакванията на ОПЕК са през 2026-та търсенето на петрол да се понижи до 1,28 милиона барела на ден.

Според организацията тази година глобалният икономически растеж ще се понижи до 3,1 процента.

#### **БНР**

#### **√ ООН предупреди за "рецесивна траектория" на глобалния икономически растеж**

Глобалният икономически растеж може да се забави до 2,3%, тъй като търговското напрежение и несигурността водят до "рецесивна тенденция", съобщи в сряда Агенцията на ООН за търговия и развитие (UNCTAD), съобщава Ройтерс.

"Предвижда се глобалният растеж да се забави до 2,3% през 2025 г., поставяйки световната икономика на пътя на рецесия", се посочва в доклада на UNCTAD за перспективите за търговия и развитие за настоящата година.

"Това е значително забавяне в сравнение със средните годишни темпове на растеж, регистрирани в периода преди коронавирусната пандемия, който сам по себе си беше период на слаб растеж в световен мащаб", се казва още в доклада. UNCTAD прогнозира забавяне на икономическия растеж на САЩ до 1,2%, на Великобритания и Европейския съюз - до 1%, докато икономика на Китай се очаква да нарасне с 4,4 на сто.

Търговската несигурност разтърси финансовите пазари този месец, след като президентът на САЩ Доналд Тръмп обяви мащабни мита за много страни на 2 април. Тръмп неочаквано отложи с 90 дни по-високите мита за десетки от държави само седмица по-късно, но наложи още по-високи налози от 145% върху Китай.

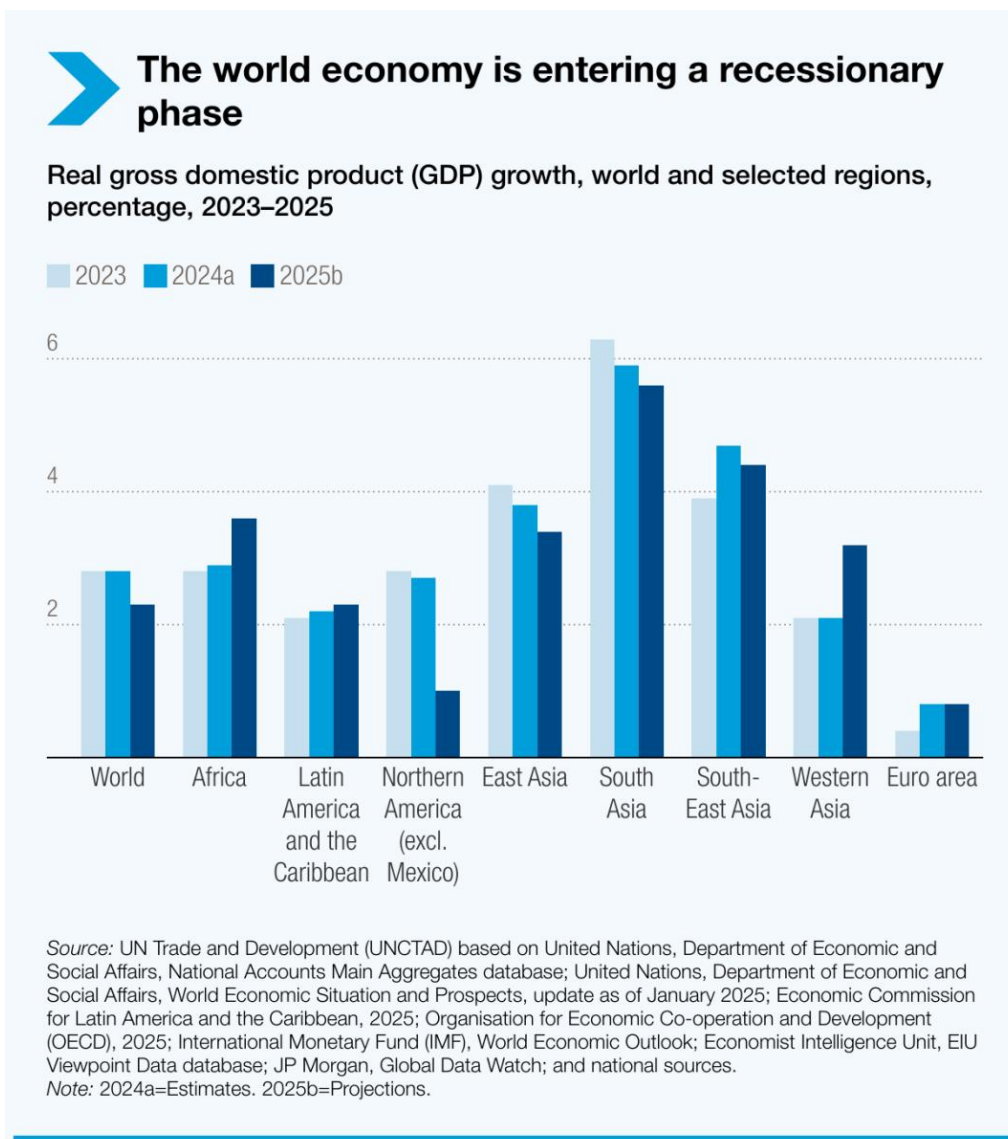
UNCTAD каза, че страховете от рецесия в САЩ нарастват, тъй като опасенията за тарифите се добавят към безпокойството на инвеститорите.

Коментирайки неотдавнашната ескалация на търговската война, UNCTAD посочи, че най-новите тарифни мерки компрометират веригите на доставки и предвидимостта.

"Прилагането на последователни кръгове от ограничителни търговски мерки и геоикономическата конфронтация носят рисковете от сериозни смущения в пресичащите граници производствени линии и международните търговски потоци, което на свой ред намалява икономическата активност в световен мащаб", се посочва в доклада.

UNCTAD също така отбелязва, че глобалните перспективи за 2025 г. са белязани от факта, че "несигурността в търговската политика е на исторически връх и това вече се изразява в забавени инвестиционни решения и намалено наемане на ново служители".

По-рано тази седмица агенцията на ООН призова администрацията на Тръмп да изключи най-бедните и най-малките икономики от реципрочните мита, тъй като това "би имало минимално въздействие върху целите на търговската политика на Съединените щати", напомня Ройтерс.



#### ✓ **СТО намали рязко прогнозата си за растежа на глобалната търговия и предупреди за по-дълбок спад**

Световната търговска организация (СТО) намали рязко прогнозата си за глобалната търговия със стоки от солиден растеж до спад през 2025 г., предупреждавайки, че по-нататъшните тарифи на САЩ и страничните ефекти от тях могат да доведат

до най-сериозния спад на международната търговия от разгара на коронавирусната пандемия в началото на настоящото десетилетие, предаде Ройтерс.

СТО заяви, че очаква международната търговия със стоки да спадне с 0,2% тази година, след като само преди няколко месеца (през октомври 2024 г.) прогнозира растеж от 3 на сто. Организацията посочи, че новата ѝ оценка се основава на тарифните мерки, въведени от САЩ.

Американският президент Доналд Тръмп наложи допълнителни мита от по 25% върху вноса на стомана и автомобили, както и по-широки т.нар. "реципрочни" мита, преди неочаквано да отложи с 90 дни последните по-високите мита за десетки търговски партньори на САЩ, с изключение на Китай. В същото време Тръмп ескалира търговска война с Китай, налагайки мита от цели 145%, на които Пекин отговори с контрамита от 125% за американските стоки.

СТО каза, че ако Тръмп въведе отново пълните ставки на своите по-широки "реципрочни" мита, това ще свие международната търговия със стоки с 0,6 процентни пункта, както и с още 0,8 процентни пункта поради странични ефекти извън свързаната със САЩ търговия.

Взети заедно, това би довело до спад на глобалната търговия със стоки с цели 1,5% през настоящата година, което било най-стръмният спад от първата вълна на коронавирусната пандемия през 2020 г.

"Безпрецедентният характер на последните промени в търговската политика означава, че прогнозите трябва да се тълкуват с повече предпазливост от обикновено", посочи СТО, която също така прогнозира скромно възстановяване на глобалната търговия с 2,5% през 2026 г.

Търговската война между САЩ и Китай рискува да въвлече света в рецесия, като глобалното производство ще спадне със 7 процента, ако двете икономически сили се разделят напълно, предупреди ръководителят на СТО Нгози Оконджо-Ивеала. В интервю за "Файненшъл таймс" тя каза, че митата на Тръмп и ответните действия на Китай рискуват да разделят света на два търговски блока, тъй като страните ще са принудени "да избират да бъдат на едната или на другата страна".

"Много сме загрижени, че виждаме потенциално отделяне на търговията между САЩ и Китай – наистина искаме да избегнем случай на геополитическа фрагментация. Това ще намали глобалния реален БВП със 7 процента в дългосрочен план", добави тя.

Оконджо-Ивеала каза още, че САЩ всъщност са прекъснали целия внос от Китай със своите "реципрочни мита", които са определени на 145% в допълнение към съществуващите мита, въпреки че временно освобождават от тези тарифи стоки като смартфони и електронно оборудване.

По-рано днес Агенцията на ООН за търговия и развитие (UNCTAD) пък прогнозира, че глобалният икономически растеж може да се забави до 2,3% през 2025 г., тъй като търговското напрежение и несигурността водят до "рецесивна траектория" за световната икономика.

Базираната в Женева Световна търговска организация също така заяви, че прекъсването на търговията между САЩ и Китай се очаква да увеличи износа на китайски стоки във всички региони извън Северна Америка с между 4% и 9%.

Други страни ще имат възможности да запълнят празнината в Съединените щати в сектори като текстил, облекло и електрическо оборудване, отбеляза още СТО.

Търговията с услуги, макар и да не подлежи на мита, също ще пострада, като отслаби търсенето, свързана с търговията в областта на транспорта и логистика, посочи СТО в новия си доклад. По-голямата несигурност може да намали разходите за пътувания и свързани с инвестициите услуги.

СТО също така заяви, че очаква търговията в сферата на услугите да нарасне с 4% през 2025 г. и 4,1% през 2026 г., което обаче е доста под базовите прогнози за нарастване с 5,1% и с 4,8%.

Очакваният спад в международната търговия следва силната 2024 г., когато обемът на световната търговия със стоки нарасна с 2,9%, а търговията при услугите с търговска цел се разшири с 6,8%.

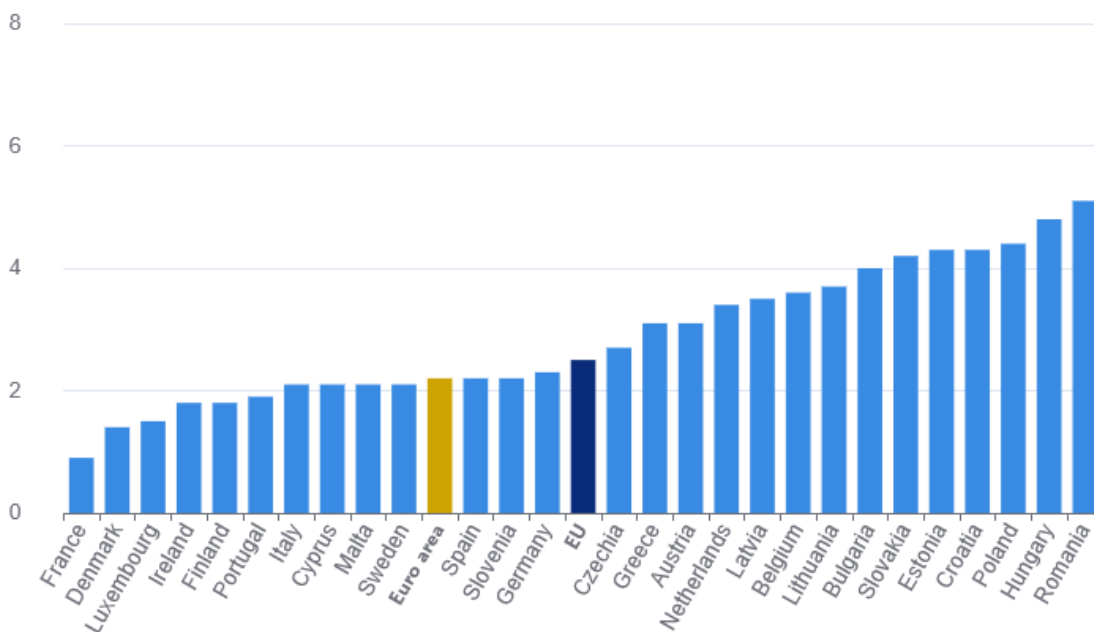
## [Мениджър](#)

### **✓ Годишната инфлация у нас над средната за ЕС и еврозоната**

Годишна инфлация у нас значително над средната за ЕС и еврозоната сочат окончателно оповестените днес данни на Евростат. Еврозоната отчита забавяне на темпа на инфлация до 2.2% през март 2025 г., спрямо 2.3% през февруари и 2.4% спрямо март, 2024. Съответно в Европейския съюз тя е била 2.5% през март 2025 г., спрямо 2.7% през февруари. Преди година показателят е възлизала на 2.6%.

Данните за България сочат обаче ускоряване на инфлацията до 4.0% от 3,9% месец по-рано, което ни нарежда сред десетте държави от общността с ръст на показателя. Шест държави имат по-висока инфлация от нашата. Сред тях са Румъния, където показателят е най-висок - 5,1%, Унгария (4.8%), Полша (4.4%), Естония и Хърватска с по 4,3% и Словакия с 4,2%

### Annual inflation rates (%) in March 2025



Източник: Евростат

Най-ниски годишни темпове на инфлация са регистрирани във Франция (0.9%), Дания (1.4%) и Люксембург (1.5%). През март 2025 г. най-голям принос към годишната инфлация в еврозоната са имали услугите (+1.56 процентни пункта), следвани от храните, алкохола и тютюна (+0.57 п.п.), неенергийните индустриални стоки (+0.16 п.п.) и енергията (-0.10 п.п.), посочват от Евростат.

#### ✓ Бизнес перспективи: Ядрените планове на Европа остават на заден план заради скок при зелената енергия

Дните едва наскоро започнаха да стават по-дълги, но производството на възобновяеми енергийни източници вече е толкова силно, че принуждава ядрените реактори в Европа да правят скъпи корекции.

Слънчевата енергия ще наводни мрежата на региона и ще доведе до рязък спад на цените на електроенергията през следващите месеци, принуждавайки атомните централи да намалят производството. Франция, която има най-големия капацитет за ядрена енергетика на континента, намали производството на някои реактори през последните дни, като добави към дебата дали производството на възобновяеми източници трябва да бъде ограничено, за да се запази жизнеспособността на други критични енергийни източници.

Ядрените централи са построени, за да бъдат работните коне на енергийната система, винаги включени, осигурявайки голяма част от стабилния капацитет. В продължение на десетилетия те са правили това, но с толкова много зелена енергия, която вече е на пазара, те не са в състояние да продават толкова много електричество, колкото преди. Това ги прави по-малко рентабилни за управление и води до риск от затваряне, въпреки че те са стратегически активи в повечето страни, разглеждани като необходими за постигането на целите за климата, пише [Блумбърг](#).

„Възобновяемите енергийни източници вероятно ще имат много по-голямо въздействие върху европейските ядрени операции през следващите месеци, отколкото в миналото“, казва Стафан Берг, ръководител на анализите в Bodecker Partners AB – съветник за комунални услуги. „Ще видим много повече часове с отрицателни цени и те ще се увеличат само през пролетта.“

## Променливи мощности

Между 2021 г. и 2024 г. инсталираният слънчев капацитет в Европейския съюз приблизително се удвои, особено след като енергийната криза подчерта опасността от разчитането на вносни изкопаеми горива. Метеорологичните модели, междувременно, сочат за силно слънчево производство през следващите месеци.

Но възобновяемите енергийни източници не винаги са налични и силното затишие на вятъра тази зима послужи като напомняне защо все още е необходимо стабилно производство от други източници, като например атомни електроцентрали.

Никъде ударът не се усеща по-силно, отколкото във Франция, където около 70% от електроенергията все още идва от 57 атомни реактора. Въпреки че реакторите са адаптирани, за да могат да реагират на колебанията в търсенето, увеличаващите се колебания подхранват политически дебат относно необходимостта от ограничаване на производството на възобновяеми енергийни източници. Националният надзорен орган проучва дали увеличеното използване на слънчева и вятърна енергия допринася за физическите щети на застаряващите растения.

През март броят на почасовите цени на електроенергията под нулата е нараснал с 88% във Франция спрямо година по-рано, като същевременно се е удвоил в Германия, според данни на Erex Spot SE. В същото време спредът между върхове и спадове в рамките на един и същи ден също се очаква да се увеличи.

„Промяната в мощността не е тривиално събитие“, се казва в доклад на Жан Касабианка, генерален инспектор по ядрена безопасност и радиационна защита в държавния ядрен оператор Electricite de France. „Непредсказуемостта и краткото предизвестие на тези силни модуляции нарушават планирането на дейностите, планираната поддръжка и периодичните тестове.“

Именно когато търсенето е ниско, главно през пролетта и лятото и още повече през почивните дни, скокът на слънчевата мощност причинява най-много смущения. Спадът в цените на електроенергията, наблюдаван през тези периоди, изяжда приходите на EDF в критичен момент, когато трябва да увеличи инвестициите в електрически мрежи и нови реактори.

"Вече виждаме огромни разлики в цените в рамките на един и същи ден и за ядрените оператори е наистина трудно да се ориентират. Това е нарастващ проблем за тях", отбелязва Берг.

Според индустриалния консултант Kpler SAS, който проследява работата на електроцентрали и друга енергийна инфраструктура, EDF е трябвало да намали атомното производство средно с 4 гигавата на ден през март – два пъти повече от година по-рано.

Още по-на север в Швеция ядрената енергия представлява около 30% от електроенергията на страната. Държавният оператор Vattenfall AB посочи в доклада си за устойчивост за 2024 г., че реакторите са „изправени пред нарастваща конкуренция от производството на възобновяеми енергийни източници“ и собствениците на ядрени енергийни мощности сега рутинно коригират производството, ако цените паднат под производствените разходи.

В Испания, която има седем реактора, енергийната компания Endesa SA намали производството до 70% в началото на април в своя блок Asco-1, за да компенсира скока в производството на слънчева енергия и ниското търсене през уикенда, споделя говорител на компанията.

Френското правителство се опитва да се бори с това развитие чрез ограничаване субсидиите за нови покривни фотоволтаични проекти, както и чрез намаляване на стимулите за произведената от слънчеви и вятърни паркове енергия, когато цените станат отрицателни.

Операторът на френската електрическа мрежа изпрати писмо до доставчици, производители и търговци през последните дни, в което очертава напрегнатата ситуация.

„Трябва да се извърши значително развитие в областта на гъвкавостта на производството и търсенето“, каза този месец Софи Мурлон, ръководител на енергетиката и климата във френското министерство на околната среда. „Ако е необходимо, можем да коригираме подкрепата за възобновяеми енергии и за някои гъвкавости“.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

## ✓ Чуждестранен инвеститор се отказа да строи завод в Пловдив

Белгийската компания Joris Ide, част от британската Kingspan Group, имаше намерение да изгради модерно предприятие за термopанели, термоизолации и метални профили. През 2021 г. купува терен от 20 декара в индустриална зона "Раковски",



като в инвестиционното си намерение обявява, че заводът ще започне да работи през 2024 г. Вместо това обаче миналата година чужденците продават активите на регистрирано в Пловдив дружество. Това пише Plovdiv24.

Инвестиционните намерения могат да се промерят, тъй като зависят от световната икономическа конюнктура. В периода се случват ковид пандемията и войната в Украйна, които се отразяват сериозно на бизнеса. В случая не става въпрос за закриване на производство, а за празен терен земя, продаден на друга фирма, коментираха от "Тракия икономическа зона".

Сред основните причини за оттеглянето на чуждестранния инвеститор е продължителната и скъпа процедура за присъединяване към електроразпределителната мрежа.

Точно преди една година беше обявено, че в общините Раковски и "Марица" ще бъдат изградени две нови подстанции с обща мощност 510 киловолта на стойност над 70 милиона лева. Изграждането на новите подстанции е част от проекта "Интегрирано, икономическо, устойчиво и ниско въглеродно развитие на "Тракия икономическа зона" и Южен централен регион".

Концепцията за интегрирани териториални инвестиции е одобрена на първи етап от МРРБ. Нейната цел е развитие на целия Южен централен регион, а началото на този процес е очакваната и дълго подготвяната милиардна инвестиция в региона.

#### **✓ КЕВР ще променя правилата на газовия пазар**

Актуални въпроси за вътрешния пазар на природен газ събраха председателя на КЕВР Пламен Младеновски и представители на Българска асоциация природен газ (БАПГ). Срещата беше по искане на браншовата организация с участието на водещи газови дружества в сектора - "Овергаз мрежи", "Арес газ", "Газ инженеринг". От страна на регулатора присъстваха членовете на Комисията в състав "Енергетика" Благой Голубарев и Таско Ерменков, както и експерти, събщи КЕВР.

На срещата бяха засегнати широк кръг въпроси, свързани с предложения за промяна в Правилата за търговия с природен газ, мястото на "Булгаргаз" на газовия пазар, условията за доставка от обществения доставчик, състоянието на балансиращия пазар на природен газ. Председателят на Комисията Пламен Младеновски изтъкна, че експертите на регулатора са започнали работа по изменение на Правилата за търговия с природен газ, като вземат под внимание направените предложения както от страна на БАПГ, така и на "Булгаргаз", се казва в съобщението.

"Стремежът ни е да търсим балансирано решение, което да удовлетворява заинтересованите страни и да допринесе за подобряване работата на националния газов пазар", заяви ръководителят на КЕВР. По негово предложение, когато регулаторът изготви предложенията за промени в Правилата за търговия, те ще бъдат обсъдени на оперативна среща с участието на експерти на Комисията в Дирекция "Природен газ" и газовите дружества, в т.ч. и "Булгаргаз". Предвижда се това да стане още преди насрочване на общественото обсъждане, като целта е заинтересованите страни да постигнат предварително съгласие по нормативните промени.

От страна на БАПГ на срещата бяха поставени и други теми, свързани с функционирането на газовия пазар - променящия се брой на потребителите в резултат на моментните по-благоприятни цени на електрическата енергия за отопление, последици от преминаване от месечно към тримесечно определяне на цена на газа за регулиран пазар, промяна в Наредба №2 за регулиране на цените на природния газ, подаване на сигнали за нарушения и злоупотреби по Регламент (ЕС) № 1227/2011 REMIT и др.

[3e-news.net](http://3e-news.net)

#### **✓ Вицепремиерът Дончев и председателят на Долната камара на японския парламент обсъдиха възможностите за задълбочаване на икономическите отношения между България и Япония**

Вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев се срещна с председателя на Долната камара на японския парламент Фукуширо Нукага в рамките на посещението си в Япония за откриването на българския павилион на ЕКСПО 2025 в Осака.

Г-н Фукуширо Нукага прие вицепремиера Дончев в официалната си резиденция в Токио, където обсъдиха възможностите за задълбочаване на добрите икономически отношения между двете страни. Вицепремиерът Дончев изтъкна, че Япония е приоритетен стратегически партньор, но преди всичко добър приятел за България. В рамките на разговора беше поставен

акцент върху двустранното сътрудничество в области като информационните технологии, научните изследвания и автомобилната индустрия.

Дончев подчерта, че възможностите на България не се ограничават до производството на кисело мляко и розово масло. „Страната ни има огромен потенциал за развитие в индустрията, информационните технологии и изкуствения интелект. Важно е да си поставяме високи цели и да имаме амбиция да разработваме продукти и услуги, с чиято помощ да се изправяме пред глобалните предизвикателства“, заяви той. По време на срещата бяха обсъдени и възможностите за привличане на японски компании в българските индустриални паркове.

Председателят на Долната камара на японския парламент поздрави Дончев за българския павилион на световното изложение в Осака и изрази добрите си впечатления от посещението си в България през 2024 г. по покана на председателя на 50-тото Народно събрание г-жа Рая Назарян.

На срещата присъства и посланикът ни в Япония Н. Пр. Мариета Арабаджиева.

#### **✓ Доларът се покачва спрямо основните световни валути в четвъртък**

Щатският долар показва умерен ръст спрямо еврото и британския паунд в четвъртък сутринта, а също така се повишава доста активно спрямо йената на фона на сигнали, че Федералният резерв (Фед-централната банка на САЩ) не бърза да намали лихвите.

Търговската политика на Белия дом може да забави икономическия растеж на САЩ и да ускори инфлацията, което ще затрудни Федералния резерв да осигури стабилна инфлация и максимална заетост, каза председателят на Фед Джеръм Пауъл.

„Можем да се окажем в трудна ситуация, в която и двете ни цели са застрашени“, каза Пауъл в реч пред Икономическия клуб на Чикаго. „Ако това се случи, ще преценим доколко икономиката се е отдалечила от всяка цел и колко време ще отнеме, за да се върне към тях.“

„Фед все още не е готов да се намеси, за да успокои нестабилните пазари, и е готов да изчака повече яснота, преди да обмисли коригиране на настройките на паричната политика“, добави Пауъл.

Търговците също очакват резултатите от априлската среща на Европейската централна банка, която ще бъде обявена в 15:15 българско време в четвъртък.

Повечето анализатори и пазарни участници смятат, че регулаторът отново ще намали основните лихвени проценти с 25 базисни пункта, за да подкрепи икономиката на еврозоната по време на период на несигурност във външнотърговските отношения със Съединените щати. От миналото лято ЕЦБ намали лихвите шест пъти с общо 1,5 процентни пункта.

Индексът DXY, който проследява долара спрямо шест валути (евро, швейцарски франк, йена, канадски долар, британски паунд и шведска крона), е нагоре с 0,29%, докато по-широкият WSJ Dollar Index, в който са включени 16 валути, нарасна с 0,35%\*.

Еврото падна с 0,43% до 1,1360 долара спрямо 1,1399 долара при затварянето на търговията в сряда. Европейската централна банка определи вчера референтен курс от 1,1355 долара за едно евро.

Британският паунд спадна с 0,18% до 1,3220 долара, спрямо 1,3244 долара в предишната сесия.

Доларът се повиши с 0,59% спрямо йената до 142,72 йени, спад от 141,88 йени в края на предишната сесия.

Износът на Япония е нараснал с 3,9 процента през март в сравнение със същия месец на миналата година, докато вносът се е увеличил с 2 процента, показват данни от четвъртък. Средно анализаторите очакваха износът да нарасне с 4,5%, а вносът да нарасне с 3,1%, според Trading Economics.

Курсът на американската валута спрямо офшорния юан се повиши с 0,2% и е 7,3123 юана.

\*Валутните курсове са актуални към 10:00 часа българско време, източници Ройтерс и Trading Economics.

#### **[Bloomberg TV Bulgaria](#)**

#### **✓ Най-големият търговски панаир в света се сблъсква с „бездната“ на митата**

Ръководителите на най-голямото търговско изложение в Китай се оказаха изправени пред бездна, тъй като се оказва, че шевовете на световната търговия се прекъсват.

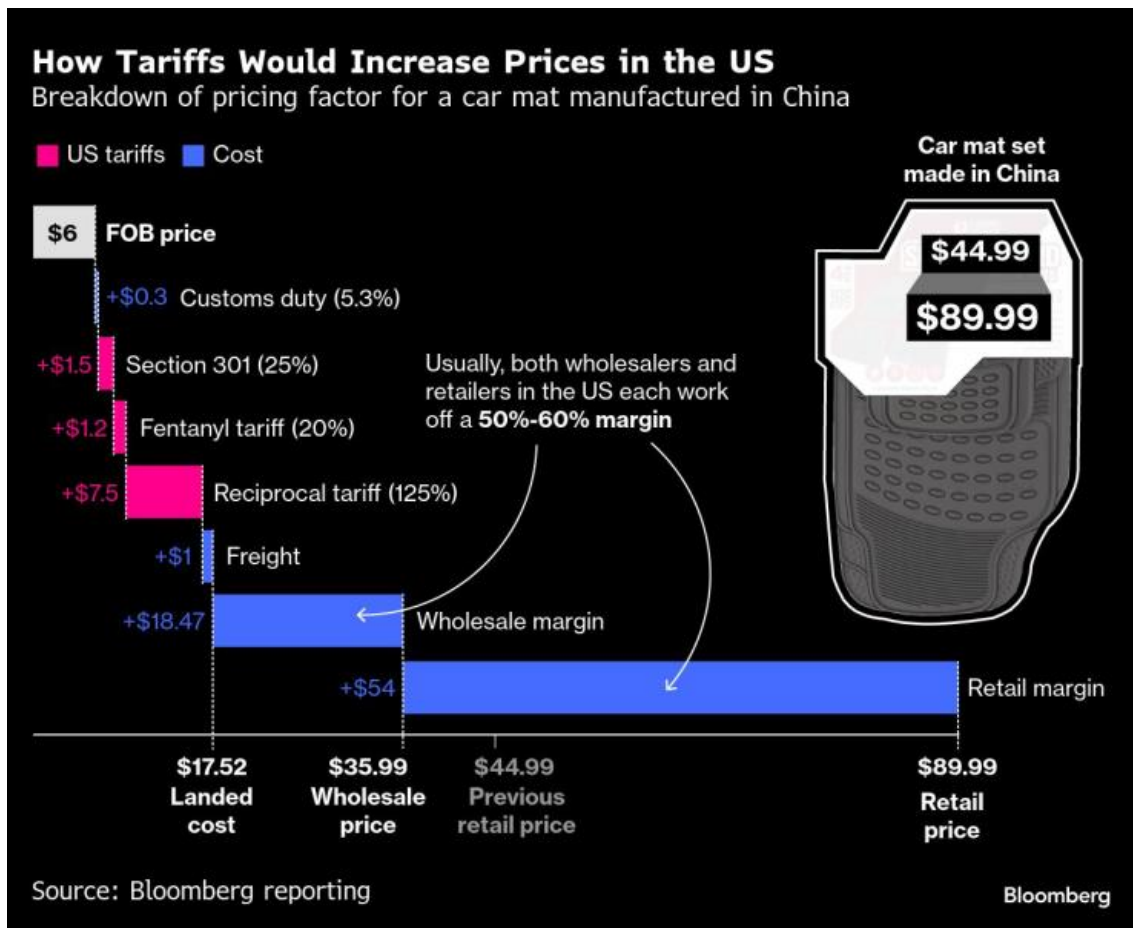
За много от посетителите на Кантонския панаир, който се провежда в южния метрополис Гуанджоу от 1957 г. насам, превключване на задна скорост едва ли е опция, въпреки че непосилните мита, наложени от САЩ върху китайски стоки, превръщат разединението между двете най-големи икономики в света в реалност.

Пол Макграт например се оплаква от съдбата на своя бизнес по време на изложението. „Това е просто катастрофа“, казва той.

През последните две години жителят на Ню Джърси планирал да пусне на пазара в САЩ компания за производство на чиста храна за домашни любимци и през януари (месеца, в който завръщането на Доналд Тръмп в Белия дом хвърли в хаос световната търговия) стартирал с първата пратка от 400 кутии, които напуснали Китай.

След като корабът беше задържан в Панамския канал на път за Нюарк, пратката на Макграт пристига няколко дни след влизането в сила на 20-процентните мита - обявени в началото на новата търговска война от Тръмп като наказание за трафика на фентанил - и добавя 5000 долара към сметката му за внос. Сега той очаква кратни суми за всички бъдещи доставки и реагира, като повиши цената на дребно с една трета до 399 долара за своя продукт, който е изцяло произведен в Китай.

„Всички знаехме, че ще има мита, но това е смешно“, казва Макграт, като има предвид кумулативните 145% от новите мита, които САЩ вече прилагат върху повечето вносни стоки от Китай.



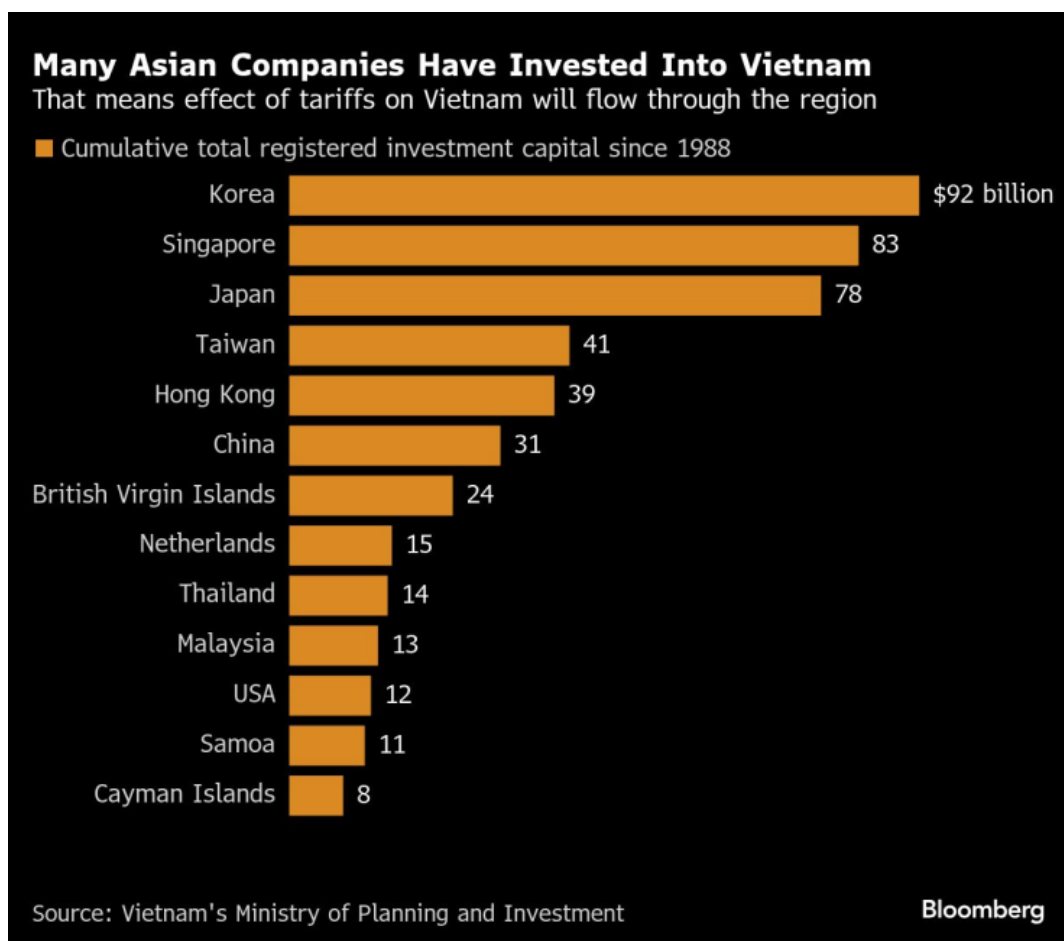
Как митата ще увеличат цените в САЩ | Разбивка на ценообразувания фактор за автомобилна подложка, произведена в Китай

Американското присъствие беше много слабо в началото на търговското изложение във вторник. Противопоставянето между САЩ и Китай не показва почти никакви признаци на отслабване, като във вторник Тръмп призова правителството на президента Си Дзинпин да подаде ръка и да започне преговори за сключване на споразумение.

Но новите мита бяха в центъра на всеки разговор - така, както вече доминират по водните пътища, по които само през миналата година между САЩ и Китай са обменени стоки на стойност почти 700 млрд. долара.

Мениджър по продажбите в една корабна компания изчислява, че около 70% от доставките ѝ за САЩ са били отменени или спрени, след като Тръмп повиши митата над 100%. Компанията дори е изтеглила кораби, които вече са напуснали пристанището, след като американските купувачи са отменили поръчките.

Но докато 145% са създали твърд стоп за износителите, които не могат да реализират печалба, 90-дневната отсрочка на Тръмп за страни като Виетнам и Тайланд също така стимулира китайските фирми да удвоят инвестициите си в Югоизточна Азия, за да заобиколят американския контрол.



*Много азиатски компании са инвестирали във Виетнам | Това означава, че ефектът от митата върху Виетнам ще премине през региона*

Купувачите от САЩ се стремят да намерят фабрики в региона, за да гарантират, че запасите им няма да пресъхнат.

Някои китайски компании вече трябваше да съкратят персонала на заводите си, след като поръчките им пресъхнаха за една нощ. Но изложителите на Кантонския панаир рекламираха своите фабрики в чужбина и говореха за плановете си да доставят повече стоки от места в Югоизточна Азия.

Алекс Стюдънт, шеф на Impulse Merchandisers - вносител на автомобилни аксесоари, базиран в Калифорния - заяви, че е насочил вниманието си към осигуряване на сделки с фабрики в Югоизточна Азия.

*„Ще се наложи да заемем по-защитна позиция“, каза той. „Най-доброто нещо, което мога да направя в момента, е да насоча цялото си внимание към цялото пространство, което имам в съществуващите ми магазини, и да намеря тези артикули от други места, различни от Китай.“*

Художествените файлове на компанията му за „Произведено в Камбоджа“ или „Произведено в Тайланд“ са шаблонни и готови за работа за четири минути, допълва той.

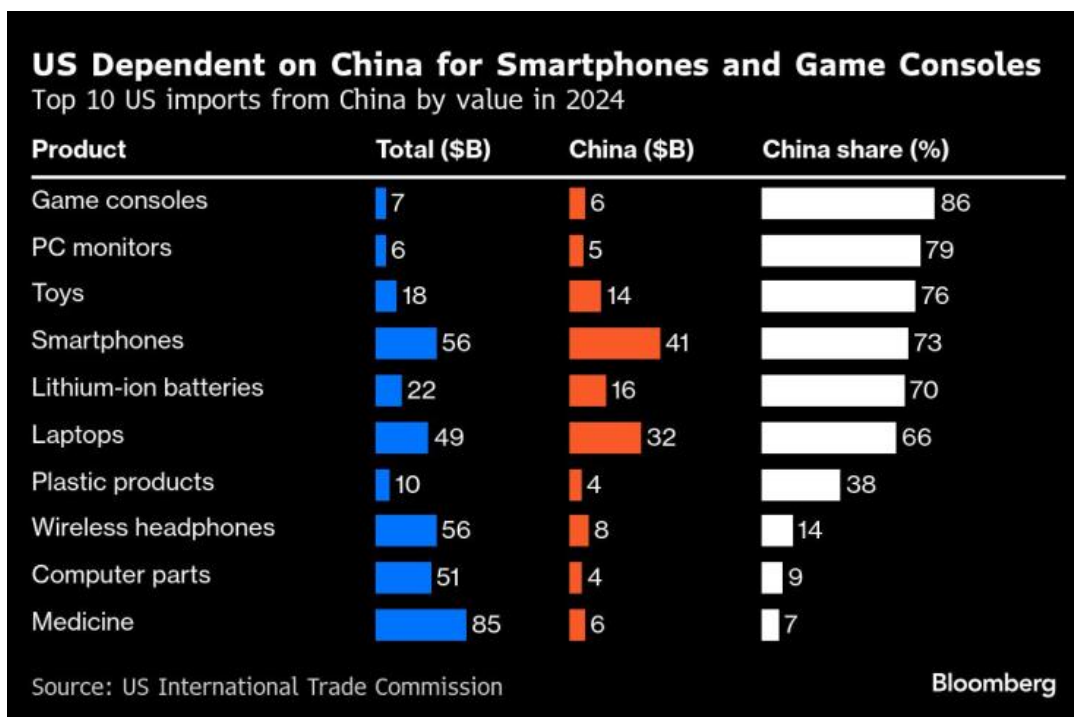
Канадската фирма Furno също се стреми да премести производството на кухненски уреди като хладилници от Китай, за да заобиколи митата. Миналата година тя внесе 6000 контейнера от Китай в Северна Америка. Според основателя на фирмата Жак Хуле тя разполага с наличности за повече от шест месеца в складове в САЩ, като заяви, че неговите доставчици вече се преместват в Югоизточна Азия.

След около половин година тези компании трябва да са готови да произвеждат, каза той във вторник, и тогава фирмата ще може да възобнови доставките за САЩ.

„Отношенията между Китай и САЩ не могат да бъдат спасени - тази смяна на предавките е необратима“, каза Дан Уан, директор за Китай в Eurasia Group.

„С демографските промени гледаме към последното поколение, което прави възможен свръхкапацитета в производството“, каза Уан. „Младите поколения ще работят в сферата на услугите. Бъдещият производствен капацитет на Китай няма да бъде в Китай, а в други държави, като се инвестира в тях сега, като например Асеан и глобалния юг.“

Това е подобно на посланието, което китайският президент Си Дзинпин носеше по време на първото си задгранично пътуване тази година. По време на спирка във Виетнам той го призова съвместно да се противопостави на „едностранното изнудване“, в опит да попречи на лидерите от Югоизточна Азия да сключват сделки със САЩ за сметка на Пекин.



САЩ са зависими от Китай по отношение на смартфоните и игровите конзоли | Топ 10 на вноса на САЩ от Китай по стойност през 2024 г.

Ефектът от внезапния скок на митническите ставки през този месец вече започва да се проявява в данните, като през миналата седмица китайските пристанища са обработили с 10% по-малко товари в сравнение с предходната седмица.

Според данни на Министерството на транспорта, публикувани в понеделник, обемът на товарите е намалял с 4% в сравнение със същата седмица на 2024 г., въпреки че международните въздушни превози все още са на високо ниво.

„Когато размерът на митата беше около 20% или 30%, ги приемахме сериозно, но сега цифрите са като шега“, каза Вики Ю, мениджър продажби в компания за домакински уреди, базирана в Източен Китай, повтаряйки официалното изявление на Пекин от миналата седмица, в което се казва, че действията на САЩ са „шега“.

Но загубата на продажби през този месец не е повод за смях. Една от компаниите, които произвеждат електроуреди и нагреваеми матраци, заяви, че продажби на стойност 100 млн. юана (14 млн. долара) за САЩ са пресъхнали за една нощ. Дружеството се опитва да привлече нови клиенти, като дори участва в търговско изложение в Германия тази година, но засега тези нови клиенти представляват само малка част от продажбите му в САЩ.



*Китайската търговия с морски товари започва да намалява | Въпреки че въздушните товари все още бяха устойчиви през миналата седмица*

Американските фирми също са на огневата линия. Някои от тях понасят удари, тъй като вносът им сега е много по-скъп. Други са в затруднение, тъй като Китай е наложил свои собствени мита или спира покупките на американски стоки, като например самолети на Boeing Co.

Въпреки това един американски бизнесмен, който се разхождаше из търговското изложение в Гуанджоу, беше малко по-обнадежден.

Джейсън, изпълнителен директор на базирано на Източното крайбрежие предприятие за производство на бебешки продукти, който поиска да бъде посочен само с първото си име, заяви, че компанията му се е подготвила за този момент, като е диверсифицирала местата, където произвежда стоките си.

Компанията е открила нова фабрика в Малайзия преди около година след тежък урок, научен по време на първото управление на Тръмп, и виждайки шанса той да бъде преизбран.

Цялото съоръжение е построено в Китай и след това е изпратено в Малайзия. Сега то изнася за САЩ, докато продуктите, произведени в Китай, се изпращат в други части на света.

Макар че този вариант може да работи за някои хора, САЩ все пак са погълнали около 15% от прекия износ на Китай през миналата година - и повече, ако се включат продуктите, които отиват през други държави.

Загубата на този пазар може да бъде катастрофална за някои фирми, а последиците вероятно ще се разпространят и в други държави.

*„ Митата ни засягат непряко, тъй като могат да накарат някои фабрики в Китай да съкратят обема си, тъй като ще загубят обема на износа“, казва Жак Иво Краузе, директор по външна търговия на бразилската компания за домакински уреди Mondial. „Може би някои от тях дори ще трябва да затворят. Не е лесно да се намерят заместители на американския внос.“*

## Капитал

### **✓ NVIDIA инвестира 500 млрд. долара в производство на AI суперкомпютри в САЩ**

Американският разработчик на процесори за изкуствен интелект NVIDIA обяви, че работи с партньори за изграждане на фабрики, с които за първи път ще се произвеждат суперкомпютри с изкуствен интелект изцяло в САЩ. За целта се готвят заводи с обща площ над 1 милион кв. фута (почти 100 хиляди кв. метра) в щата Аризона, за производство и тестване на чипове Blackwell, както и за AI суперкомпютри в Тексас.

NVIDIA вече произвежда Blackwell чипове в завод на тайванската TSMC в Аризона. Компанията изгражда заводи за производство на суперкомпютри в Тексас в партньорство с Foxconn в Хюстън, както и с Wistron в Далас. Очаква се масовото производство и в двата завода да се увеличи през следващите 12-15 месеца.

Веригата за доставки на чипове с изкуствен интелект и суперкомпютри е сложна и изисква най-модерните технологии за производство, опаковане, сглобяване и тестване, обясняват още от компанията в блог публикация на страницата ѝ. Допълва се, че NVIDIA си партнира с Amkor и SPIL за операции по опаковане и тестване на полупроводникови продукти в Аризона.

През следващите четири години NVIDIA планира да произведе инфраструктура с изкуствен интелект на стойност до половин трилион долара в САЩ чрез споменатите партньорства с TSMC, Foxconn, Wistron, Amkor и SPIL. В тази сметка влизат и центровете за данни от нов тип - т.нар. AI фабрики. Очаква се през следващите години да бъдат построени десетки "гигаватови AI фабрики".

Компанията обещава производството на чипове и суперкомпютри с изкуствен интелект да създаде стотици хиляди работни места.

"Добавянето на американско производство ни помага по-добре да отговорим на невероятното и нарастващо търсене на чипове и суперкомпютри с изкуствен интелект, укрепва веригата ни за доставки и повишава нашата устойчивост", коментира Дженсън Хуанг, основател и главен изпълнителен директор на NVIDIA.

Новината идва след интервю на Хуанг за Financial Times миналия месец, в което той сподели, че планира да инвестира "няколкостотин милиарда" долара във веригата си за доставки в САЩ през следващите години. Подобно на останалата част от технологичната индустрия, NVIDIA е изправена пред заплахата от налагане на мита от страна администрацията на президента Доналд Тръмп върху вноса в САЩ от Китай и Тайван, където в момента се произвеждат много от продуктите ѝ. Тъй като е само разработчик на процесори, компанията разчита на чужди производствени мощности.

Все пак в САЩ все още няма достатъчно възможности за производство на полупроводници, а митата върху технологичната продукция съвсем не отговаря на интересите на страната. Затова не е учудващо, че в края на миналата седмица Тръмп освободи от мита чиповете, както други технологични продукти като смартфони, компютри и компоненти. Поне засега. В неделя обаче президентът съобщи, че ще обяви такси за вносни полупроводници в рамките на настоящата седмица.

**✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

*БНТ, Денят започва"*

- Тема: Геополитическата буря и урокът за Европа.; Гост -Еврокомисарят по разширяването Марта Кос за предизвикателствата пред Съюза
- Тема: След дебатите в пленарна зала - обречен ли е вторият вот на недоверие?; Гост - Лидерът на МЕС Радостин Василев
- Тема: Парламентарната аритметика и реалната подкрепа за управлението. Има ли бъдеще кабинета без ясно мнозинство?

*БТВ, "Тази сутрин"*

- Тема: Защо вторите в парламента няма да гласуват за вота на недоверие срещу правителството; Гост - Николай Денков - ПП-ДБ
- Тема: Предстои голямото пътуване - тол-системите ще влязат ли в действие

**✓ Преглед на печата**

*Водещи заглавия на първите страници*

- в. 24 часа - Радев за изложбата на Карамазов с лица на затворници: Ще има безспорен успех!
- в. Труд - Анаболни стероиди осакатяват младежи
- в. Телеграф - Датчици в гумите спасяват животи

*Водещи заглавия на вътрешните страници*

- в. 24 часа - 2 млн. тръгват на път, на всеки 24 км трябва да карат внимателно
- в. 24 часа - Доган ще гласува с МЕС и „Възраждане" срещу кабинета, но партньорите облекчени, че си тръгна
- в. Труд - Борисов донесе оферта от „Райнметал" за фабрика за барут
- в. Труд - Сменят обезщетенията при закъснели полети
- в. Телеграф - Правителството вече е на малцинството, но стабилно
- в. Телеграф - Гурбетчии пълнят полетите за Великден

*Водещи интервюта*

- в. 24 часа - Бившият главен секретар на МВР Калин Георгиев за това, което днес вижда отвън: Не винете хората, че не харесват полицаи „батки" и майсторки на кючек в униформа
- в. Труд - Красимир Георгиев, шеф на Асоциацията за квалификации на автомобилистите в България, пред „Труд news": Пътният полицай иска да се крие и от засада да „отстреля" нарушителя
- в. Телеграф - Директорът на ОУ "Стоян Михайловски" във Варна Петър Фотев: Забраната за телефони върна разговорите между децата

*Водещи анализи*

- в. Труд - По пътя на енергийната независимост
- в. Телеграф - Бачкаторите ни - най-големият инвеститор

---

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.